Φορολογικοί έλεγχοι σε μικρές επιχειρήσεις (κυρίως της εστίασης)

του Γιώργου Δαλιάνη, με τη συνεργασία της Νατάσσας Δαλιάνη και της Νίκης Χατζοπούλου*

Το τελευταίο χρονικό διάστημα παρατηρούμε ότι έχουν αυξηθεί οι μερικοί φορολογικοί έλεγχοι (παλιοί τακτικοί έλεγχοι) σε μικρές επιχειρήσεις (κυρίως καταστήματα εστίασης). Οι έλεγχοι αυτοί έχουν προκύψει κυρίως στις περιπτώσεις που οι επιχειρήσεις εμφανίζουν αρνητικό μικτό κέρδος ή μεγάλες διακυμάνσεις στο μικτό κέρδος, από έτος σε έτος, στις συνεχόμενες ζημίες, σε ανώμαλη κίνηση των τραπεζικών λογαριασμών και τέλος σε μετατόπιση των εισροών από τον υψηλότερο σε χαμηλότερο συντελεστή Φ.Π.Α.

Για τον προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης οι ελεγκτικές υπηρεσίες εφαρμόζουν τις έμμεσες τεχνικές ελέγχου, επί της ουσίας δηλαδή μετατρέπουν εξωλογιστικά τις αγορές των Α’ υλών/εμπορευμάτων σε πωλήσεις. Παραπλήσιο μοντέλο των έμμεσων τεχνικών έτυχε εφαρμογής παλαιότερα στις κατά καιρούς περατώσεις και στο νόμο 3296/2004 περί αυτοπεραίωσης. Με τους νόμους αυτούς, το υπουργείο Οικονομικών είχε θεσπίσει για κάθε δραστηριότητα/επάγγελμα συντελεστές για την αναγωγή του κόστους σε πωλήσεις. Ωστόσο, σήμερα ο έλεγχος σε πολλές περιπτώσεις αυτοσχεδιάζει και τα μοντέλα που χρησιμοποιεί δεν είναι παραδεκτά.

<u>Παραδείγματα</u>

– ο κάθε ελεγκτής με υποθέσεις μετατρέπει το μπουκάλι ποτού σε μερίδες και ανάλογα με την κρίση του ελεγκτή οι μερίδες κυμαίνονται από 8 έως 16.

– το κόστος της πρώτης ύλης (ποσότητα) για ένα σουβλάκι

διαφέρει από έλεγχο σε έλεγχο μέχρι και σε ποσοστό 50%.

– η φύρα στο ψήσιμο του κρέατος (π.χ. αρνί) διαφέρει έως και 20% από έλεγχο σε έλεγχο.

Το παρόν άρθρο δεν έχει ως στόχο να υπερασπιστεί τον παραβατικό επιχειρηματία, όμως, βλέπουμε ότι σε πολλές περιπτώσεις οι φορολογικές επιβαρύνσεις που προκύπτουν κατόπιν ελέγχου σε εισοδήματα και ΦΠΑ σε αυτές τις περιπτώσεις είναι υπέρμετρα δυσανάλογες σε σχέση με την τυχόν αποκρυβείσα φορολογητέα ύλη. Οι διαφορές μεταξύ των φόρων που προκύπτουν είναι πολύ μεγάλες, αναλόγως του εάν τα ελεγκτικά όργανα εφαρμόζουν την αρχή της χρηστής διοίκησης ή εάν διενεργούν τον έλεγχο με υπέρμετρο ζήλο.

Πάγιο είναι, λοιπόν, το αίτημα να ο έλεγχος να εξαντλεί όλα τα περιθώρια της διακριτικής ευχέρειας υπέρ του φορολογούμενου και να μην προκύπτουν δυσανάλογες και υπέρμετρες φορολογικές επιβαρύνσεις, που ουσιαστικά να οδηγούν σε κλείσιμο μία επιχείρηση. Και από δημοσιονομικής άποψης, άλλωστε, είναι προτιμότερο να καταλογίζονται μικρότερα ποσά, τα οποία όμως να εισπράττονται από το Δημόσιο, παρά να καταλογίζονται υπέρμετρα επαχθείς φόροι, οι οποίοι δεν μπορούν να καταβληθούν από την επιχείρηση.

Στον περιορισμό αυτού του φαινομένου θα πρέπει να συμβάλουμε όλοι όσοι ασχολούμαστε με την φορολογία, όπως λογιστές, η ηγεσία του Υπουργού Οικονομικών και η ΑΑΔΕ. Κυρίως όμως οι επαγγελματικές οργανώσεις θα πρέπει να ενημερώσουν τα μέλη τους για την πιθανότητα ελέγχου, καθώς και για τις αιτίες που μπορεί να προκαλέσουν έναν φορολογικό έλεγχο. Χρήσιμο είναι, επίσης, να προσδιοριστεί ανά επάγγελμα-κλάδο ένα παραδεκτό μικτό κέρδος (ελάχιστος/μέγιστος συντελεστής). Οι λογιστές συμβουλευτικά μπορούν να κάνουν ελέγχους στις επιχειρήσεις που υποστηρίζουν λογιστικά, βάσει των συντελεστών του νόμου περί αυτοπεραίωσης. Η εφαρμογή του άρθρου 32 του ν. 2238/94 που καθόριζε τον συντελεστή μικτού κέρδους επί αγορών και πωλήσεων, λειτούργησε ικανοποιητικά για πολλά χρόνια ως

εργαλείο ελέγχου, μετατροπής των αγορών σε πωλήσεις.

Περαιτέρω, ο ίδιος ο επαγγελματίας θα πρέπει να ελέγχει και τη μετατόπιση των εισροών και συντελεστή ΦΠΑ, γιατί πάνω στο φόρτο εργασίας ή με την άγνοια των νέο-προσφληθέντων υπαλλήλων ή και με την σκόπιμη μετατόπιση των εκροών παρατηρούνται φαινόμενα όπου η πλειονότητα των πωλήσεων από τον υψηλό συντελεστή μεταφέρονται στον χαμηλό και ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί σε επιχειρήσεις όπως mini market, φαρμακεία και αρτοποιεία.

Καταληκτικά, επισημαίνουμε ότι τόσο ο προέλεγχος εκ μέρους του συμβούλου-λογιστή της επιχείρησης και η διαρκής ενημέρωση από τα επαγγελματικά σωματεία όσο και η εκ μέρους της Πολιτείας θέσπιση ενός πλέγματος συντελεστών μικτού κέρδους μπορούν συνδυαστικά να οδηγήσουν στην εξυγίανση του φορολογικού προφίλ των επιχειρήσεων, καθώς και στην αποφυγή τιμωρητικού χαρακτήρα φορολογικών επιβαρύνσεων που απειλούν με λουκέτο την επιχείρηση που έτυχε να εμπλακεί σε φορολογικό έλεγχο. Με τον τρόπο αυτό κατανέμεται σε οριζόντια βάση ο φοροεισπρακτικός μηχανισμός, θεραπεύονται εκούσιες ή και ακούσιες φορολογικές παρεκκλίσεις επιχειρήσεων και διασφαλίζεται η επιβίωση των υφιστάμενων επιχειρήσεων.

Δείτε το άρθρο και στο **CAPITAL.GR**

**** Ο κ. Γιώργος Δαλιάνης είναι Διευθύνων Σύμβουλος της ARTION A.E. & ιδρυτής του Ομίλου ARTION, Οικονομολόγος-Φοροτεχνικός.***

Η κα Νατάσσα Δαλιάνη είναι Partner της Artion A.E.

Η κα Νίκη Χατζοπούλου είναι Δικηγόρος LL.M. & Διαμεσολαβήτρια, συνεργάτης της Artion A.E.

Το ανωτέρω κείμενο έχει ενημερωτικό χαρακτήρα και σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά τις εξειδικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες. ***Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στην ARTION A.E (Πουρνάρα 9, Μαρούσι /210 6009062 / www.artion.gr)***